

Изази Суботом.

Цијена:
За ПРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на чо год.
и ф., на четврт године 1 ф.
3 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
годину 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у
плаћеним писемима непо-
средно администрацији «Гл.
Црногорца» на Цетиње, а
може се и картом уплати-
тицом на пошту у Котор.
Доноси шилу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

Цетиње, на Спасов-дан.

»Војвода Мирко! Води Црногорце
на бојно поље; покажи им на себи
примјер, како Петровића кућа не
жели своју крв за вјеру и Црну Го-
ру; непријатељу буди страшни, као и
до сад што си био! Пођи с Богом! и
пека Свемогућа Творац благослови
моју вијерну војску и њезино сјајно
оружје!»

Такав глас чуо се прије дваде-
сет и двије године са пријестола цр-
ногорског, а из грла једнога од нај-
моћнијих духова, која су икада си-
дјели на пријестолима владалачким,
из грла великога књаза Данила.

Огромна сила турска под Кадри-
папом и Хусеин-папом бијаше пала
и притисла поље граховачко на на-
маку мјесеца Априла 1858, а с измје-
ром да збрише овај потоњи јаки бе-
дем слободe и независности српске,
да учину крај Црној Гори.

Али Црном Гором владаше тада
сила необична, владаше дух животво-
рац, један од ријетких појава међу
људма, а преријетких међу истијем
владаоцима.

Књаз Данило примјер је Србима,
свједочанство свијету, шта може да
учини један човек, кад је у њему
природа сложила највишу суму силе
душевне, која ствара необично и о-
долијева необичноме.

Ако је Црна Гора свагда и у
свако доба била на висини свога за-
датка, као преемница аманета косов-
ског, књаз Данило био је онај дух
животворца који је у њој до највишег
пламена распалио велику мисао на-
родну, утврдио и очеличио стару вје-
ру у недољивост јунаштва црногор-
ског, издигао цијену јуначком образу
и поштењу црногорском до највишег
степенa.

Књаз Данило спадао је међу оне
ријетке људе, који у рјечнику свога
живота и својих дјела не познају
ријечи: не може се!

И што свијетли људи у историји
човјечанства помоћу огромнијех сред-
става учинише да се може, то учини
змај на пријестолу црногорском, учи-
ни књаз Данило «с ово мало дјецe
красне, убојите и ужасне».

Учини да је велика турска царе-
вина дрхтала стрепишом и пред самк-
јем именом Црне Горе!

Учини да су велике силе с нај-
већим поштовањем и наклоношћу у-
дешавале своје односе према Црној
Гори!

Учини да су околна подјармљена
браћа с наде пуним осјећањима по-
гледе своје управљали пут Ловћена!

Учини да Црна Гора постале
непријатељу страх и ужас, својима
дика и узданица!

И то све учини књаз Данило ве-
ликим духом својим, који не презаше
од тешкоћа, од препријека, а за при-
јетње ни абера не имаше. Учини ни-
зом дјела славнијех, која ће се вазда
свијетлити у историји црногорској,
потомцима за узор.

Међу та дјела сјајна спада и она
на далеко чувена битка на Граховцу,
којој дична спомен данас славимо.

Како рекосмо при уводу, шлегла
се била сила турска од 15000 оружач-
ника на Граховац, да сможди Црну
Гору.

Књаз Данило једва им посла на
супрот 5000 Црногораца. Мале број
донста! Али: ко посла? кога посла?
како и рагшта посла?

У савршеним одговора на та питања

лежи сва тајна сјајне ове побједe цр-
ногорске.

Кога Књаз Данило у бој опрема-
ше, тај је ишао или да побједи или да
славно падне. Ту друге нема. Силом то-
га посланства граде се од једнога ср-
ца сто срдаца, од једне мислише сто
мислише, од једног правог лавови.

И дошта бише се Црногорци на
Граховцу као прави лавови. С голијем
пожем у руци грунеше посред турске
силе и сложише војску од 15000 јуна-
ка. Од Граховца на до Клобува лежало
је преко 8000 мртвијех Турака, међу
њима мртви и врховни заповједник ове
војске турске: Кадри-паша. Све што и-
маше Турци паде у руке Црногорцима,
као тријумф од ове побједe.

Од ове славе заблиста у повом
сјају вазда дично име црногорско. Од
овог пораза задрхта турска сила у Хер-
цеговини и Босни, а народу хришћан-
ском сијну у души нова зрака надања!

Прошло је од то доба двадесет и
двје године. Велики Данило паде као
жртва муклог и подлог убиства. Али
остаде Црна Гора, и оста дух његов у
њој за навјек, и дође му на пријесто
синовац преемник духа његова и ве-
ликијех мисли његовијех.

На великом дјелу књаза Данила
рађено је даље и радиће се још. Пеш-
то је од тога довршено, али све још
није. Душа његова тражи од нас свију
почињући од пријестола па до пошље-
дње колибе црногорске, да настојимо
да се велико његово дјело достојно до-
врши, велике мисли његове у живот
приведу.

И нема ниједнога Црногорца, који
се на данашњи свечани дан не ће сјетити
тога великог задатка, те свете дужности,
коју нам је свјема велики књаз Данило
у аманет оставио.

А у том свечаном сјећању помени-
мо велике и заслужне покојнике у слави
њиховој:

Слава великоме духу књаза Да-
нила!

Слава јунацима црногорским, који
на славном пољу граховачком положише
главу своју на олтар части и имена сво-
га народа!

Кад би њеко био толико беспо-
слен, а уз то био човек од гвоздене
стријелјивости, па би се потхватио да
прикуви и на једну гомилу сложи све
гласове, који су се у потоње вријеме
просули по јевропском новинарству о
Арбанасима и арбанашком покрету,
тај би имао пред собом Сизифов по-
сао и горе би му било него да мора
кулучити на овој омару.

Али новинарство на западу раз-
вило се начином фабрикације, а гладна
аждаја, која се ипаче зове поштована
читачачка публика, хоће да има бар
три пута на дан, о ручку, обједу и
вечери, да што ново чита у новинама.

То «ново» у толико је слађе, ако
је «пикантно», т. ј. ако је добро за-
папрено и засољено, па макар и неч-
стинама. А ако се још гдје год (разуми-
је се мало подела од центара свијет-
ске цивилизације) крв пролијева, гла-
ве одсиједају, носови и уши одрезују,
— онда је то тек права деликатеса.

Ми у Црној Гори тако смо срет-
ни, да служимо том поквареном же-
лудцу западне публике као најдраже-
нија храна. Ми смо на гласу као вир-
туози у сјечаву носова и ушеса, а и
наши добри сусједи Арбанаси нијесу
баш лоши у том, па с тога и очекива
новинарска публика западна, да јој се,

поводом нашијех размирица с Арба-
насима, у новинама тамошњијем сва-
ко јутро бар по једна дужина окину-
тијех носова и ушеса за добар апетит
презентира.

И новинари ти, пазећи бадро на
укус своје публике, не пропуштавају
да га потпуно задовоље. Не један пут
читали смо у тијем листовима, како је
тамо њима на западу баш са свијем рав-
подошњо (што им ми у осталом потпуно
вјерујемо) који ће бити бољи мајстор
у одрубљивању глава: да ли Црного-
рац или Арбанас? Па кад им је већ
то свеједно, онда шта може сметати
њиховим новинарима, а да сваки дан
у својим станицама а пред поштова-
ном публиком по неколико црногор-
ских или арбанашких глава не одрубе?

И дошта они то чине са ревно-
шћу, која би се морала похвалити, кад
би се уложила у какву племениту рад-
њу.

Па то чине не само листови пи-
љарски и буџачки, којима таква радња
душу држи, него, на жалост, често се
сусријетамо с таквијем пословима и у
листовима и у вијестима агенција, које
свагда много на свој углед држе.

Тако и пр. Хавасова Агенција у
Паризу дојављује својим муштеријама
телеграфске вијести, како су Црногорци
с крајњим главама морали напустити
позиције у Тузе. Други опет један «оз-
биљан» лист казује како су Црногорци
сузбијени до под саму Подгорицу, која
ће се до који час предати Арбанасима
(можда је исти лист у овоме часу, кад
ми ово пишемо, јавно да се већ преда-
ла Подгорица). Трећи пење Прек
Доду на пријесто кнежевине Арбаније
и доноси му пријестоне бесједe и т. д.
А већ сви, колико их год има, кипте
од прокламација арбанашких.

Мислимо да овакав начин писања и
обавјештавања публике и не заслу-
жује да му се садржина на овом
мјесту озбиљним начином опровергава.
За то смо се, помињући ово, и послу-
жили тоном, који таквој не баш ча-
сној радњи западнога новинарства при-
личи.

Са народне скупштине у Србији.

I. претходни састанак

који је држан 11. Маја 1880 у Крагујевцу.

На дан 11. Маја 1880 године послје
10 часова прије по дне, а послје службе
божје, скупише се чланови народне ску-
пштине у дворану скупштинску, гдје дође
и министар унутрашњих послова. По што
се водила овећи, Алекса Поповић узв-
рети и изјави, да по чл. 2 послоника тре-
ба да се избере одбор од 9 лица за при-
јављивање посланика; даље, да се по до-
садашњој пракци тај посао обављао под
преедничством по годинама најстаријег
посланника; налази, да би се могла ова
практика промијенити и напустити, па да
скупштина избере једно лице за овај по-
сао, у ком има највише повјерења, и он
од своје стране предлаже г. Тодора Туца-
ковића, који ужива повјерење цијеле ску-
пштине.

Мато Карамарковић држи, да не-
мамо разлога оступати од дојакшоње прак-
тике, која има свој основ у старим зако-
нима о скупштини, па да је добро да се
и данас те пракције држимо, па по што
је г. Јуришић од свију по годинама нај-
старији, то предлаже, да изађе г. Јуришић
и предузме преедничство.

На изјављену жељу скупштинску г.
Јован Јуришић, посланик, који је по го-
динама најстарији, на позив скупштине за-
узме преедничко мјесто и изјави да је
на реду да се избере одбор од 9 лица за
пријављивање посланика и испитивање њи-
ховијех пуномоћја.

На позив скупштине преедника пред-
ложи и скупштина изабра сједећа лица

за одборнике: Ђорђа Ж. Ђорђевића, Ри-
ста Панћа, Ђорђа Малетића, Рака Куки-
ћа, Аранђела Станојевића, Милоја Блазнав-
ца, Груја Гавриловића, Јована Симићића
и Анта Панћића.

За тијем одборници изабраше за пре-
еедника одбра г. Г. Гавриловића, коме
уступи мјесто г. Јуришић.

На позив преедника одбора, члан
одбора г. Ђорђевић, прозва посланике и
том се приликом виде да има свега по-
сланика 174, и да није дошло 21 и према
томе да има на окупу 153 посланика.

За тијем преедник одбора изјави,
да ће одбор предузети посао, који му по
закону у дужност спада, па кад исти свр-
ши, он ће заказати идући састанак, а за
сада огласи да је састанак закључен.

II. претходни састанак

12. Маја 1880 г. прије по дне.

Преедник одбора г. Груја Гаври-
ловић објави, да је састанак отворен и
позва скупштину да саслуша извјештај од-
бора за пријављивање посланика и испи-
тивање њиховијех пуномоћја.

Извјештач и члан одбора Ђорђе
Ж. Ђорђевић прочита извјештај одбора,
који гласи: «Одбор за пријављивање по-
сланика и испитивање њиховијех пуномо-
ћја, изабран на основу члана 2 о послон-
ном реду у народној скупштини, нашао је
према акту г. министра унутрашњих по-
слова од 11. Маја т. г. да су у цијелој зем-
ли у овој години два посланичка мјеста
смрћу упурањена, а на име посланика за
срез браоналачачки и срез крајински, окр.
крајинског, даље да је прошла скупштина
уважила оставку изабраном посланику за
срез мачвански окр. шабачког, и уишти-
ла избор посланика за варош Шабац, и да
је највишим ријешеном од 9. пр. м. наре-
ђен нов избор посланика у овим мјестима
на дан 9. овог мјесеца. Акта о избору
нових посланика да ће се скупштини
подијети, чим буду дошла.

Даље, пријавила су се одбору свије-
дећа господа као књажевни посланици,
постављени накнадно за ову трогодишњу
периоду, и то:

Јаков Павловић, начелник црквеног
одјељења у министарству просвјете и
црквених дјела; Атанасије Бабовић, пре-
еедник суда вароши Биограда; Коста
Денић, преедник суда окр. шабачког;
Драгутин Петровић, члан суда вароши
Биограда; Коста Црногорац, директор и
професор друге биоградске ниже гимнази-
је; Фрања Вишечки, бивши професор ар-
тиљеријске школе; Димитрије Голубовић,
преедник аскациног суда.

Сва ова господа подијела су одбо-
ру и своја увјерења, која им је г. мини-
стар унутрашњих дјела под 24. Априла, у
смыслу члана 45 устава издало. Одбор је
ова увјерења прегледао и нашао да су
уредна и да се именована лица у ску-
пштину прима као књажевни посланици.

На завршетку овог извјештаја одбор
има част, зрела члану 9 послоника, под-
нијети народној скупштини списак свију
пријављених посланика, из кога се види
да на окупу има 158 посланика и да је
то довољан број према члану 82 устава,
да народна скупштина отпочне свој рад.
Списак подошавших посланика при-
лаже се».

Преедник одбора уишти и скупштину
ријешити, да се прима за посланике дово-
наменовани књажевни посланици.

Послје кратког одмора у присуству
свештеника и г. министра унутрашњих
послова, а саобразно чл. 52 устава, по-
ложили су заклетву г. г. Јаков Павловић,
Атанасије Бабовић, Коста Денић, Драгутин
Ж. Петровић, Коста Црногорац и Фрања
Вишечки.

За тим преедник саопшти скупшти-
ни, да су у скупштину дошли они послани-
ци: Борисав Миловић, Дим. Катић, Ж.
Недић, Марко Лазаревић, Милија Поповић,
Милош Ристић, Симе Илић, Симе Мило-
шевић и Ђорђе Топузовић; г. Топузовић
предао је и своје пуномоћје које ће од-
бор прегледати кад дођу и акта о његовом
избору.

Преедник одбора изјави, да је
сада на реду да се приступи избору 6. ли-
ца за звање преедника и потпреедника
скупштине.

Члан одбора Ђорђе Ж. Ђорђе-
вић прозва посланике по списку, који
редом дадоше свој глас за кандидата за
преедничство и потпреедничство.

По што су сва г. г. посланици дали

вој глас, пресједник даде мало одмора, а по том саопшти Скупштини резултат гласања.

Гласало је 162 посланика
Није дошло 11 посланика
Апсолутна је већина 82 гласа.
Било је кандидата 25, од којих су добили потребан број гласова следећа г. г. посланици:

Вуја Васић, 120; Атанасије Бабовић, 120; Владислав Вујовић, 116; Мијалко Радевић, 113; Милоје Блазнавац, 109, и Никола Радовић, 107, — и ови се прена члану 10 пословника имају сматрати за кандидате за пресједника и потпресједника Скупштине.

За овим је састанак закључен и казано, да ће се идући састанак објавити.

III. претходни састанак

12. Маја 1880 год. у Крагујевцу.

Пресједник одбора г. Гавриловић објави да је састанак отворен и позва скупштину да саслуша указ Његовог Височанства Књаза о постављању пресједника и потпресједника вапредној Скупштини.

Члан одбора Ђор. Ж. Ђорђевић прочита указ Његовог Височанства Књаза, којим се на основу чл. 53 устава, од предложених скупштином 6 посланика поставља вапредној скупштини г. Вуја Васић за пресједника, а г. Атанасије Бабовић за потпресједника.

Скупштина се одазва са: Живно Књаз!

На позив пресједника одбора пресједник и потпресједник заузеше своја мјеста.

Пресједник Вуја Васић заблагодари посланицима што му и овом приликом поклонили повјерење, које је и Господар Књаз благоволио указом својим потврдити, поставивши га за пресједника ове вапредне скупштине. За то остаје благодаран Господару и Књазу и скупштини, и стараће се да дато му повјерење оправда на задовољство Господара и Књаза и посланика. Посланике нарочито моли, да га потпомажу у раду оном, што ће бити, ако га потпомажу да са највећом озбиљношћу прихватају и ријешавају пружено, који нам влада Његовог Височанства подијела буде.

Потпресједник А. Бабовић, сматра за дужност да изјави најтоплију благодарност Господару Књазу на превисоком благовољењу његовом, које му је овом приликом указао, а захваљан је и постављенима на овом одличном повјерењу. Стараће се да савјесно и некрено потпомаже г. пресједника те да ово, за нашу отаџбину важно питање, ради кога смо се ојдје сакупили, и које имамо да ријешимо, респравимо сложки и договорно у интересе наше домовине а на част нашег дичног владоца.

Пресједник изјави, да је сад на реду да се приступи избору четвори секретара, и да треба изабрати оне који ће водити билешку о избору и контролирати билешке гласова.

На позив скупштине пресједник за то кандидира: Светозара Караневића, Милоја Блазнавца, Алексе Поповића и Живка Неђића који заузеше мјеста.

За тим наста поменично гласање и

послије малог одмора пресједник саопшти резултат гласања.

Гласало је 154 посланика, а 17 налазе се на отсуству. Гласало је за г. Ж. Ђорђевића 117, г. Илију Стојаковића 117, г. Акеантија Ковачевића 112 и г. Ивана Јевтића 111, и ова су господа апсолутном већином гласова изабрани за секретаре ове скупштине. И пресједник позва г. г. секретаре да заузму своје мјесто, што и учинише.

Пресједник изјави да је с овим избором скупштине потпунице образована и позва скупштину да саслуша од г. пресједника министарства један указ Његовог Височанства Књаза.

Пресједник министарства министар иностраних дјела чита указ:

«На основу чл. 76. земаљског устава, овлашћујемо пресједника нашег министарског савета, нашег министра иностраних дјела, да, у наше име, отвори сједнице вапредној народној скупштини, сазваној нашим указом од 16. Априла ове године са задатком: да узме у ријешење железничку конвенцију закључену између Србије и Аустро-Угарске 28. Марта ов. год.

Пресједник нашег министарског савета, наш министар иностраних дјела, нека овај указ изврши».

Скупштина се одазва са: Живно Књаз!

Господине! По сили овога указа, проглашава сједнице вапредне народне скупштине за отворене.

За тим огласи да је састанак закључен.

ЖЕЛЕЗНИЧКА КОНВЕНЦИЈА ИЗМЕЂУ АУСТРО-УГАРСКЕ И СРБИЈЕ.

Аутентични текст ове конвенције гласи по званичним «Српским Новинама» овако (без увода):

Чл. 1. У извршењу одредаба углављених берлинском Конвенцијом од 26. Јуна (8. Јула) 1878 године, услјед којих веза железница објави земаља, преко Земун-Биограда има се извршити у року од три године дана, — обје стране уговорнице сагласиле су се, да ову везу изврше следећим начином, не прешћујући ништа о друге железничке везема које би се корисност у обојој страни могла заједнички сагласијем у будуће признати.

Чл. 2. Ради тога, краљевско-угарска влада саградиће до 3 Јуна (15 Јуна) 1883 године железничку везу од Будим-Пеште, преко Земунa до угарско-српске границе код Биограда, задржавајући себи право, да ову везу изврши било новом путем од Будим-Пеште, било спојем са другима, које већ постоје.

С друге стране књажевско-српска влада обавезује се, да такође до 3. Јуна (15. Јуна) 1883 године сагради железницу, која ће, везујући се са овом путем, почињати од угарско-српске границе код Биограда, и водити уз долину моравску до Ниша, са огранцима, од којих је један ићи од Ниша до српско-бугарске границе, ка Бјелови у правцу Цариграду, а други од Ниша до српско-турске границе ка Со-

лузу, те да се на уденој тачци везу са другим Солун-Митровица.

Чл. 3. Обје владе обавезују се да ће без одлагања, а најдаље у року од шест мјесеца, рачунајући од 3. Јуна (15. Јуна) 1880 године, отпочети грађење савезних у горњем члану означених пруга, и то онај првије послове који су у техничком погледу најлакши. Оне се осим тога обавезују, да ће ове пруге саобраћају предати у одређеном року за њихово извршење, и то тако, да ће Србија отворити српске пруге почев од Биограда, и да ни један ни други од оба огранка јужно од Ниша, не могу се саобраћају предати прије сјевејне савезне пруге, размијевјући у то везу код Биограда са угарском савезном пругом, која ће у то вријеме већ бити довршена.

Стране уговорнице настаће заједнички, да се што је могуће прије осигура у 1 тачци берлинске конвенције од 26. Јуна (8. Јула) 1878 год. предвиђено извршење веза, с једне стране између српских железница, које се код Ниша раздвајају, а с друге стране између пруге постојеће Солун-Митровица, као и пруге Цариград-Бјеловина, — тако, да поменути везе буду довршене и предате обрт (експлоатацији) такође до 3. Јуна (15. Јуна) 1883 год.

Тога ради владе уговорнице ступиће заједнички у преговоре са владама Турском и Бугарском, како би се што се може скорије дошло до закључка потребних погодба.

Чл. 4. Обје владе обавезују се, да ће везу пруга, у чл. 2. означених, удјелити средством мошта, који се има саградити преко Саве код Биограда.

Стални мост на Сави, који ће служити за везу обојој страни железничких пруга, и који се има подићи из еђу Биограда и острва више ове вароши, поставиће се на мјесту и начином, како буде означила, нарочита вјештачка комисија, коју ће ради тога владе угарска и српска једновремено изабрати.

Ова ће комисија у исто вријеме одредити послове, који би се могли показати као неопходно нужни услјед грађења мошта за осигурање обала и регулисање тока ријеке. Комисија имаће доијети одлуке о којима је ријеч, што је прије могуће, а најдаље у року од шест мјесеца по изјештачким овим Комисијама.

Поменути комисија саставиће план и предмјер са предрачуном мошта, који се има на Сави саградити, као и послова, који се имају узајамно предузети за регулисање ријеке и осигурање обала, на ће ове документе подијети објема владама на одобрење.

Уговорено је, да пропустити, који би се за случај поплаве могли показати као нужни на земљишту једне или друге стране уговорнице неће ићи у предрачуни комисије. Пошто постављање Биоградске станице и положај мошта на Сави стоје у зависности, ова комисија биће такође позвана да поднесе своје миљење о постављању речене станице.

Трошкови око радова на савском мосту, као и трошкови око радова за регулисање ријеке и осигурање обала, који би били признати као неизоставни за осигурање сталности мошта, паиће по пола на

терет владама угарској и српској или оу носно концесионарима.

Трошкови око обдржавања и могуће обновљења овог мошта, као и са тијем скопчаних радова за регулисање ријеке и осигурање обала, исто као и трошкови око саграђења мошта, паиће на терет влади угарској, а пола влади српској или односно концесионарима.

Чл. 6. Извршење мошта, о коме је ријеч у претходном чланку, као и са тијем скопчаних послова око регулисања ријеке и осигурања обала, повјериће по заједничком споразуму са српском владом, краљевско угарска влада једном заједничком предузимачу. Свака од двију влада обавезује се платити свој дио трошкова на рокове и у сумама, како се буде утврдило уговором који се има са предузимачем закључити.

Обје владе имаће право да у заједничком сагласију контролишу ове грађевинске послове преко својих нарочито ради тога изабраних комесара — вјештака.

Утврђење годишњих трошкова око обдржавања, а могуће обновљења мошта, као и заједнички: предустатјех послова око регулисања ријеке и осигурања обала, следоваће сваке године по закључку рачуна око обрта.

Саграђење сталног мошта на Сави има се довршити у времену предвиђеном у чланку 2.

Чл. 7. Мост на Сави неће моћи без нарочитог санзовљења једне од двију страна Уговорница бити употребљен другом страном, било у вријеме мира, било у вријеме рата, ни за превоз војске, ни за буди какву ратну цијел, ни за моћи бити употребљен, ни порушен.

Чл. 8. Што се тиче железничке службе на граници, као и ђумручког руковања, утврђује се што слеђује:

а. Пр-даја и примање влакова вршиће се на биоградској станици.

б. Управе савезних железница имаће да закључе међу собом погодбу о обрту и да је владама поднесу на одобрење.

в. Вумручко руковање вршиће се од стране Угарске на земуноској станици а од стране Србије у Биограду; но то ипак не смета да ђумручки органи једне стране уговорнице врше на земљишту друге у близости пограничне ђумручке канцеларије, послове, који би иштејали из њихове службе, те да олакшају промет и очувају благајничке интересе објих држава. Међу тијем овом погледу учиниће се према потреби нарочита погодба.

Исто тако утврђује се у начелу, да ће се одржавање и обрт огранка лежећег између угарско-српске границе и биоградске станице, изумимајући саму ову станицу, чија се заједничка употреба оставља ипак и угарској железници, предати, као и мост на Сави, сусједној угарској железници. Односна на то правила (модалитети), као и начин накнаде за обрт реченог огранка, утврдиће се погодбом о обрту наведеном под б).

Чл. 9. На цијелој дужици железница, које се имају саградити, неће се чинити никаква разлика између поданика страна уговорница, ни што се тиче подвозне цијене и авијних такса, као ни времена и начина отправања.

Листак „Гласа Црногорца“.

»ДУХУ ПРАВДЕ И ИСТИНЕ«.

Ти се диже небу под облаке
Бисерим оком да боље разгледаш
Са висина ова њедра дична
Племенитог нашега народа;
Те ка пастир — брижан стаду својем,
Што бди мучко ноћу на чекању
Чувајући благо од звијеради: —
Тако и ти стојиш на опрезу,
У потаји да се гуја љута
Међу нама како не излече.
Ти се диже да распалиш муње;
Да обрнеш ломљаву громава
Против лаже, против неправде,
Што домовне наше исковаше: . . .
Народ овај треба учитеља,
Народ овај треба хранитеља,
Треба тебе озгор са висине
Свога духа правде и истине;
Јер му кажеш што је и како је,
Не продајеш црво за бјело,
Ни га вараш ни му се удвараш
Да ти пружи кору хлеба сува:
Но му будни свијест у памети,
А под целом очи обавије
Отпараш му да боље погледа.
Па ко има крви у образу
Да из злобе, из зависти клете,
Назове те лицемерства ликом;
Назове те срамотног језиком;
Назове те тилом и лисцом
И вејаким шупљоглавим ђуком? . . .
То је она ничесова сојта:
Отроване распродане душе,
Које служе по три господара,
Код једнога ружак им се справља;
Код другог објед се готови;
Код трећег вечер вечерају,
А свијема и лажу и мажу,
Те у крви, у крви братникој,

Траже срећу — срамота их било!
А теби се с начелом не слаже,
Не виједна од тих потвора:
Ни се слаже, ни сам шурјем;
Но то им је срцу поганоме
Од искона у траг остануло,
Или им је скоро течевина
Те их држи на земаљском шару,
Као вјетар сламку на ваздуху.
Аох! лудих и кукавичких глава!
Ђе им ђаво памет поклоао,
Без основа и темеља јака,
А кријући од Бога и људи, —
Да ти повоје и лицеу дику
Замјение бруком и грдлом;
А не знаду, ил' не хају за то:
Да се с тијем од мајке родиле,
Да се с тијем луди подијвише,
Да се с тијем дигоше на части. —
С тијем и сад под личином срамном
Брачки повоје нападају мукло,
Брачку срећу гледају пријекно;
А тражећи на тргу почасту
Лажу, мажу од стране до стране,
Да што стеку, да се камп хране.

Утук.

ОТАЦ УБНО СИНА (ријетки догађај у првој четврти нашњег стољећа у Црној Гори Катунске пахје).

L'ape ed il serpe spesso
Suggon l'istesso umore,
Ma l'Palmento istesso
Cangiando in lor si va...
Metastasio, Div. Com. Caino ed Abele.

На самани дучинадан ноћу, Бог обесели Мићуна Горчинова. Нађоше му се два близанца сина, један у крвавој а други у бјелој кошуљици. Стара примаља Ђурђа Мрђенова истрча на оборна врата и на сав глас завика: Чуј пуче и народе! роди вучица два вучића, свему селу на

знапе а вучићима на здравље *). Мићунова браћа, рођаци и комшије одмах настајиве обичном пуцањем из пушка као знак да се мучко родило. Сваг веео. Није шала двије мушке главе више у породици! У зору се цастваља у колнама месом, мијеса се хљеб, набавља се вино и ракија, јер освиће дан доласку родбине и комшија на честитање и на бабине. Родилци се приравља пријеснац и цицвара; дјевојке и невјесте при радњи двије и двије пјевају:

Што у двору жувор стоји, што оно веле?
У Мића се син родио те се веееле...

Ево и пона да закрати водичу. Поп гронуо од старости а далеко му кућа, чак из трећег села, пак ће по ручку рећи: «Ја бих Мићуне — ако ти велиш — да ову дјецу данас о једном арчу и кретиво; видиш да сам већ ногама у гроб и да без штапа не могу ни про кутљег прага», Мићун једва и дочека, и одговори: тапан!

Два намјерна комшије кумоваше, а поп обоје крети. Једноме нађоше име Горчин (у ђедово име) а другому Лука — собом је, веле, име допно. У једну их бешику у сумит ставише, али примаља Ђурђа, ни родила још мање, није знала, који се од њих два први родио, зато их мајка забилежи да зна, који је Горчин који ли Лука. Једнога омрчи гаренином земаљног лонца по челу, а другога испод уха, а и зато их омрчи, да их не би ко урекао или са злијем очима наудио. Свак се развије, бабине прођоше. Ко је сад сретнији и веселији био од Митране матере им, једним пресма дојећи а у једној колјевци шикајући два близанца сина? Име «Мајро!» пунава су уста и срце, које се у злу и у добру најрадије сваки рођени сиомиње.

* Обично примаље у нашем простом народу, кад се мучко дијете у кошуљици роди, овако звично, не толико да би дијете живјело, колико да не би при животу био вјетрогнола, али се по смрти у вучолака претворио.

Осми дан по митровудне у самано праскорје, траже се иза сна Мићун, пак ће викнути жени: «Гдје си, амо брај!» Уиштаће је: «Има ли од ове ономадашње закрштене водиче у кући?» — «Како да не! ено је у једној бочици гдје висн испод икона», одговори му. — Диже се, помози се Богу:

С Крстом легох и устадох,
Крет ме чува до поноћи,
А ангели од поноћи;
Архангели од свијета,
Сам Бог до вијека.

Папи се водиче из куће на радњу. Ни с Богом. Митрана га испрати и чудећи се, шта му се догоди, па ће га упитати: «Шта је то јутрос Мићуне, Бог с тобом и аиђељи божи!» — «Прођи ма се! необичан и грдан сам сан уснио — одговори јој — и Боже дај да буде сирам добру, али чини ми се да добра не може бити».

Од обилате мајке обилата и дјеца. Растијаху као из воде, једнаци као да еп јабуку преполовено, а здрави као дреновица. Но премда су такви били и на једном ерцу спавали, тек што се нога добавише, из јутра се видјело какав ће дан бити. Вада се између себе кочкаху и внађаху, а кад мало обрастоше чешће би пута и до рука дошли. Отац и мајка им на обоје жалост више су пута на обочику викали, пријетили — а богме кад и кад прутити ошинули — но све узалуд. Родитељи су били више по ујерени да је Горчин свеђ био почетник завађе, а никад Лука, који је по очиној вољи вада поступио и са сваком у љубави и мврно живио, Богу се молио и покоран био свакому у кући; а Горчин са свјем прогавно, ни као син, ни као брат.

Свако зло или добро које мора доћи, ако и споро иде, кад год доћи ће. Горчин и Лука постадоше момци, л агше се оружја и оба присјели за женидбу. Отац и мајка испросише у селу дјевојку, али кога ће од њих два прво женити?

тала једнако и која ће увијек сметати, да «Матица» развије онаку књижевну радњу како би жељела.

Та је препрека слабо стање новчаних снага на књижевне цијеље.

Тој неурлици није могао докочити ни презјештај «Матице» у мјесто, гдје има више радних књижевних сила.

Од сеобе матичине у средину нашега народа очекива се, да ће народ једини овај књижевни завод свој, видети га у средини својој, пригрлити објема рукама и потрчати, да му главницу знатно умножи.

Ово се очекивање није испунило.

Шеснаест је година, сво, протекло, од како се «Матица» налази у вишој средини, па колико се између нас уписало за чланове матичине?

Завор нам је и срамота, да број тих чланова и споменемо.

«Матица» је наша најстарија међу другим словенским јој другима, да док друге «Матице» броје на хиљаде и хиљаде чланова, ми смо једва дојерали до нешто више од 400!

Кад погледамо на списак чланова матичиних, мора нас душа заболети, видећи, да има хиљадама просвећенијех и имунијех Србаља, који би лако могли приложити за чланство прописани улог.

Ту су одмах наше црквене главе, властела, свештеници, калуђери, адвокати доктори, политички, судски и други чиновници, трговци, професори, учитељи, оштински бљезкници, заватлије, ратари, и многи други, који би, кад би само хтјели, лако могли постати члановима матичиним.

Та шта је предлог од 50 ф. а. вр. на још кад се узме, да се и тај мали приток у пет једнаких оброка може исплатити, а за пет година дана.

Истина, да су времена тешка, истина, да се и на друге цијеље много иште од нашег народа, који све своје народне потребе мора да подмирује сам собом; али је предлог за чланство матичино тако мали, да би се у нас, само кад би било добре воље, пожртвовања и мало одушевљења, ипак лако могло ваћи хиљадама људи, који би без по муке могли постати члановима матичиним.

Који не могу ни толико дати, колико се за чланство иште, било то у једанпут било у обrocима, ти могу бар по 2 ф. а. вр. шилати годишње, као претплату на «Летопис», и тиме што чешће излажење његово потпомоћи.

Сваки члан који је положио цео прописани улог за чланство, добија сваке године 4 свеске «Летописа», а тако исто и сваки годишњи претплатник.

Гласом главне скупштине матичине а именом среће и љепше будућности народе, позивамо дакле све оне, којима на срцу лежи лијено име и будућност српска да ступе у наше коло, и да прилозима својим, и као општине и као појединци, помогну овом књижевном заводу, да би могао књижевност српску што више разгранати и развити, да би могао књижевнички рад тако наплаћивати, како би се могли наши књижевници посветити само књижевности.

Ако притичемо овом нашем просвјетном заводу као што ваља у помоћ новчаним прилозима, онда ће моћи и у нас процијетати књижевност, која је једино позвана, да снажи и челичи дух нашега народа, а очелачени дух народа доноси народну срећу и напредак, доноси народну просвјету и слободу.

У то име позивамо све родољубе, да се уписују у чланове матичине, и да се заузму, да их скупе што више.

По чл. 3. устава члановима матичиним могу постати сви они сународници, који на исту цијељ 50 ф. а. вр. или више на једанпут положи, или положили 10 ф. а. вр. обвезу се, да ће остало у годишњим честицама за идуже 4 године дана положити.

Из сједице управног одбора «Матице Српске», у Новоме Саду 10. (22.) Маја 1880.

Потпресједник «Матице Српске»:
Др. Стеван Павловић, с. р.

А. Хаџић, с. р.,
секретар.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“

ЦАРИГРАД, 25. Маја. — Султан је 22. ов. м. примио на свечану аудијенцију Гешена, који му је предао своја акредитивна писма напомињући да је његова мисија привремена. Султан рече како он настоји свом снагом да се изведе реформе. Иза званичне аудијенције Гешен се читаве по уре приватно разговарао са султаном.

БИОГРАД, 25. Маја. — Скупштина је усвојила железничку конвенцију с Аустро-Угарском са 122 гласа против

Уредник издаваоц Божо Новаковић.

40. Три посланика уздржала су се од гласања. Одсуствовало је 7.

ЦАРИГРАД, 25. Маја. — Сви су посланици примили саопштење, да ће се 3. Јуна састати у Берлину конференција поради испитивања грчког питања. — Мидат, гувернер сирски, поднио оставку.

КРАГУЈЕВАЦ, 25. Маја. — Скупштина је закључена бесједом књижевом, који је данас отпутовао у Биоград.

БЕРЛИН, 28. Маја. — Велике силе потписнице предаће порти двије идентичне ноте, а не ће јој предавати заједничке ноте. У првој ће се огласити порти, да ће се конференција састати 4. Јуна у Берлину поради рјешења питања грчког. У другој ноти тражиће се од порте да изврши одлуке конгреса односно Црне Горе и Јерменске. Пред конференцију у Берлину изиђиће се шест разних приједлога за ректификацију граница грчких.

ЦАРИГРАД, 28. Маја. — Царски хат наређује првом министру и министру иностраних дјела, да у кратком року изведу реформе, како би се, уз пажњу на суверенска права султанова, одржали добри одношаји с великијем силама.

ЦАРИГРАД, 29. Маја. — Званично се јавља, да је Кадри-паша наименован за првог министра и задржаће портфељ министра трговине, а Абеди-паша наименован је за министра иностраних дјела. Остали министри остају. Дотични хат већ је телеграфом отирањен новијем министрима.

БЕРЛИН, 30. Маја. — Одбор коморе одбацио је коначно укупни закон црквени са 13 против 8 гласова.

ПРИЗ, 30. Маја. — Шамил-Лакур примио се посланства у Лондону.

ПЕТРОГРАД, 30. Маја. — Отворена нова војничка гувернија на земљишту Амурској (?) са сједиштем у Хагаруки (?).

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ. Српски народе!

Митологија је наша још пусти и не обрађено поље; повјесница сама има доволно умних радника, али митологија на жалост, нема озбиљних радова. Што је најужније, није се у нас урадило, а то је куњење прича, које се односе на митологију. У нашим причама што по су их ревности скупљачи покупили, има односно мало о идејама наднаравности и виших бића. Ја сам се ево задње вријеме посветио том раду, на сам сакупно довољан број разних прича о вили, куги, мори, вукодлаку и смрти. За тим неколико хришћанских прича, које имају погански значај, на су примљене и последије.

Ако ми се народ одазове позиву, издаћу књигу, за сад без икакве моје посебне радње, ову књигу последије тога, јер је то мучан посао, па треба озбиљне радње и времена. Цијена је књиге 60 н. Скупљачима дајем 25%, ко је вољан претплатнике купити, нека ми се одмах јави.

Књига ће изиђети 10 штампаних табак. Чим ми се јави 300 претплатника даћу књигу у штампу. Писма нека се управљају по означеној адреси.

У Загребу почетком Фебруара 1880.

ИГОР ВЕЖИЋ,
канд. проф.

✠

У Карловцима у Сријему умр'о ми је 25. ов. м. у 78 години свога живота мој отац

Томо Павловић.

Сјутра у суботу у 11 ура прије по дне даваћу му парастос у оvd. саборној цркви.

Молим сроднике, пријатеље и познанике своје, да се сјете мене у жалости, а мога оца покојнога да помену по добру.

Цетиње, 30. Маја 1880.

Јован Павловић.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

У књијари **Ј. ПАВЛОВИЋА** на Цетињу могу се добити ове књиге:

- GRAMMAIRE de la LANGUE SERBO-CROATE par A. Parčić. Traduction à l'usage des Français contenant des améliorations suggérées par l'auteur avec une introduction par le docteur J. B. Feuvrier médecin-major en mission au Monténégro, chevalier de la Légion d'honneur, commandeur de l'ordre de l'indépendance du Monténégro, membre correspondant de la société médicale d'émulation de Paris, des sociétés de médecine de Lille, Nancy etc. Paris 1877. ф. 4. 50 н.
- ИСТОРИЈА УМНОГА РАЗВИЊА ЈЕВРОПЕ. Написао Ц. У Дрепер. Оба дијела ф. 2. 80 н.
- ПОВРТАРСТВО за школу и народ написао д-р Ђорђија Радаћ. ф. 3. 20 н.
- ЖИВОТИ И ДЈЕЛА ВЕЛИКИХ ЉУДИ из свијех народа. Сабрао и уредио М. Ђ. Милићевић. Сва три дијела. ф. 3. 20 н.
- КУЊЕВНИ ЛЕКАР или најважнија упутства при лијечењу свијех болести као и за очување здравља. Саставио д-р Н. Сријемца. ф. 1. 30 н.
- ИСТОРИЈА СВИЈЕТА за народ и школу. Написао Стојан Бошковић. ф. 1. 80 н.
- ЈЕ ЛИ МОРАЛО БИТИ? Приповијетка од К. Деллева. ф. 1. 20 н.
- НОВИНА. Роман И. С. Тургењева. Оба дијела. ф. 1. 60 н.
- ПСАЛМИ ДАВИДОВИ. Превео Ђуро Даничић. ф. — 30 н.
- УЧИТЕЉ РУСКОГ ЈЕЗИКА. Изнова израђено дело по методи Робертсона од А. Василевића. ф. — 80 н.
- ГРИЈЕХ И КАЈАЊЕ. Роман из времена Шпањолске инквизиције од А. Брасета и Ј. Ковена. Сва четир дијела. ф. 2. 60 н.
- НАШЉЕДСТВО. Приповијетка од Хенрика Чоке. ф. — 40 н.
- ПРИПОВИЈЕТКЕ Ђ. ЈАКШИЋА. (Син сиједота Гамзе. — На мртвој стражи. — Сузања, Невјерна Тијана и Краљица. — Српско чобанче.) Сва четир дијела. ф. 1. — н.
- ПРВА ЉУБАВ. Новела Ивана Тургењева. ф. — 50 н.
- ЧЕТОВАЊЕ. Приповијетка од Марлинског. ф. — 40 н.
- МРАЧНА КУЋА. Американски роман. ф. — 40 н.
- ПРИПОВИЈЕТКЕ МАВРА ЈОКАЈА (Круна и мирта. — Трипут Бог помаже. — Смртна пресуда.) ф. — 25 п.
- АБДАЛАХ. Арапска приповијетка. Написао Едвардо Лабудеј. ф. — 60 н.
- ПУТ ОКО СВИЈЕТА за осамдесет дана. Од Јулија Верна. ф. 1. 20 н.
- ДЛЕЧИЈА ЗАБАВА у слици и ријечи. ф. — 25 п.
- ВЈЕРЕНИЦА ЦРНОГОРСКА. Новела Мих. Полита-Десаичића. Друго издање. ф. — 25 п.
- КОТАРЧИЦА ЦВИЈЕЊА Приповијетка за старо и младо. ф. — 50 н.
- РУКАВИЦА. Роман из интелектуалног друштвеног живота. ПРОГНАСТВО ШПАЊОСКЕ КРАЉИЦЕ ИЗАБЕЛЕ, или тајне двора мадрицког. Исторични роман. Све 28 свезака. ф. 8. 60 н.
- БАДЉАК. Дарак доброј дјечи ЕНОХ АРДЕН од Тениса. Пријевод Змај-Јована Јовановића. ф. — 50 н.
- ОРАО ф. — 50 н.
- СРПСКИ СОКО ф. — 50 н.
- ПАНЧЕВАЦ ф. — 30 н.
- ЦАРИЋ ф. — 25 н.
- НОВА РУЖИЦА српски народни календар за 1880. ф. — 25 н.
- СРПСКИ ЛЕТОПИСИ сви од г. 1858 (књ. 98) па до г. 1877 (књ. 120). Цијена им је по 50 н., 80 н. и 1 ф. а. вр.

Штампарија Ј. Павловића

у Сремским Карловцима снабђевена са два ручна преса, цијелим прибором штампарским и су 50 центата разноврсних слова, старијех и новијех, највише ћирилицких, може се купити за 1200 ф. а. вр.

Штампарија је згодна за какаву мању варош.

Ради даљих услова ваља се обратити или самом имаоцу штампариие на Цетиње, или Кости Павловићу трговцу у Сремским Карловцима. (10—12).

О Г Л А С

КУПУЈЕ

потписани билега већ жигосане и доје за црногорске 70 новч., за бугарске 40 новч., за српбијске 20 новч., за грчке 25 новч., за турске 20 н. за 100 комата. Билега неке се шаљу уз плату у натов на адресу: Marcello Assereto pr. Wicsenreiter a C. Triest. (3—4)

О Г Л А С И.

Најновије руже од 1879—1880

Пирамидалне руже.

Све више се траже и одомаћују оне

ПИРАМИДАЛНЕ РУЖЕ

које ја из малених лубака свакојаким ниских ружа од најплементније руке облагорођавам. Упутство, како се око ових ружа поступа, шаљем уз сваку наручбину бесплатно. 1 ком. 1 марка, 12 ком. 8 марака с паковањем.

Најновије Јагоде и Малине по 2 марке, Ружичињаци на високом стаблу по 1.50 марака. Илустровани каталог стоји сваком на расположењу бесплатно.

Ф. НЕУДНШН, Rosenzüchter,

(11-12)

Langensalza i. Th.

ПОШТАРСКИ

ЉЕТНИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта од данас до свршетка Септембра 1880.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња у понедељак, у четвртак и у суботу. Предавање до 11 ура у јутро.

Долази из Котора у понедељак, сриједу и суботу. Раздавање у 8 ура у јутро ако пароброд стигне на вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази са Цетиња за Котор у недељу у 6 ура у јутро. Предавање у суботу до 6 ура по подне.

Долази из Котора у понедељак. Раздавање у 8 ура у јутро.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић и Подгорицу у понедељак, сриједу и суботу. Предавање до 11 ура у јутро.

Долази с Ријеке, из Бара, с Даниловграда, из Никшића и Подгорице у уторник, четвртак и недељу. Раздавање у 10 ура ако пошта стигне на вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић и Подгорицу у сриједу. Предавање у уторник до 6 ура по по дне.

Долази у четвртак. Раздавање у 10 ура пред по дне.

Канцеларија је сваки дан отворена од 9 ура до 12 у јутро а од 4 до 6 по подне. Цетиње, 20. Марта 1880.

Управитељство

Књ. црногорске поште.

ТЕЧАЈ БЕЧКЕ БОРЗЕ.

Од 30. Маја 1880.

Државни дуг у сребру	7335.
„ „ „ „ „ банкама	7375.
Златна рента	89.
Лозови од 1860	12980.
Банчине акције	833.
Кредит	27570.
Лондон	11755.
Ц. кр. цекни	553.
Наполеон	934.
Државна марка	5775.

У државној штампарији.